

КИЇВСЬКА ПРАВОСЛАВНА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор КПБА

Епіфаній

проф. митрополит Епіфаній

(Думенко С. П.)

«14» 06 2017 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

підготовки магістра

за спеціальністю 041 – богослів'я

в галузі знань 04 – богослів'я

на другому (магістерському)

рівні вищої освіти

Розглянуто та затверджено
на засіданні вченої ради КПБА

«14» червня 2017 р.,

протокол № 5

I. ПЕРЕДМОВА

1. Розроблено проектною групою Київської православної богословської академії.

2. Ухвалено вченою радою Київської православної богословської академії (протокол № 5 від 14 червня 2017 року).

3. Розробники:

протоієрей Ярослав Романович Романчук, кандидат наук із богослів'я, доцент, завідувач кафедри біблійних та філологічних дисциплін Київської православної богословської академії – *керівник проектної групи, гарант освітньої програми;*

митрополит Епіфаній (Думенко Сергій Петрович), доктор наук із богослів'я, професор, ректор та професор кафедри біблійних та філологічних дисциплін Київської православної богословської академії;

протоієрей Олександр Миколайович Трофимлюк, доктор наук із богослів'я, професор, перший проректор та професор кафедри церковно- історичних і практичних дисциплін Київської православної богословської академії.

Використано (частково) інформацію з освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 041 – богослів'я в галузі знань 04 – богослів'я в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова (розробники – Чорноморець Юрій Павлович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри культурології; Бондаренко Віктор Дмитрович, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри культурології; Остащук Іван Богданович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри культурології; Котлярова Тетяна Олександрівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології; Хромець Віталій Леонідович, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології) та з освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 041 – богослів'я в галузі знань 04 – богослів'я в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (розробники – протоієрей Микола Володимирович Щербань, кандидат богословських наук, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри культурології, релігієзнавства та теології; протоієрей Микола Миколайович Лагодич, кандидат богословських наук, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри культурології, релігієзнавства та теології).

**II. ПРОФІЛЬ
ОСВІТНЬОЇ-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**
підготовки магістра
за спеціальністю 041 – богослів'я
в галузі знань 04 – богослів'я

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Київська православна богословська академія, Богословський факультет.
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський).
Ступінь вищої освіти	Магістр.
Галузь знань	04 – богослів'я.
Спеціальність	041 – богослів'я.
Спеціалізація	Православне богослів'я.
Повна назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр за спеціальністю «Богослів'я».
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма підготовки магістра за спеціальністю 041 – богослів'я в галузі знань 04 – богослів'я.
Рівень програми	Другий (магістерський) рівень – 8 рівень НРК.
Обсяг програми	120 кредитів ЄКТС / 1 рік та 10 місяців навчання.
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія, рішення від 16 червня 2016 року, протокол № 121, наказ Міністерства освіти і науки України від 21 червня 2016 року за № 79-А, наказ Міністерства освіти і науки України від 19 грудня 2016 року за № 1565, сертифікат про акредитацію серія НІ № 1195021 від 09 жовтня 2017 року, дійсний до 01 липня 2021 року.
Передумови	Наявність вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю «Богослів'я», здобутої у вищому духовному навчальному закладі (диплом державного зразка або свідоцтво про державне визнання документа про вищу духовну освіту) або вищої освіти ступеня бакалавра за іншою спеціальністю (диплом державного зразка) та вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю «Богослів'я», здобутої у вищому духовному навчальному закладі (диплом недержавного зразка).
Форми навчання	Очна (денна), заочна.
Мови навчання	Українська, англійська (для окремих дисциплін).
Термін дії освітньої програми	Із 01 вересня 2017 року.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kpba.edu.ua
2. Мета програми	
Забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі «Богослів'я» у процесі професійної діяльності та/або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.	
3. Характеристика програми	
Предметна область	<i>Галузь знань:</i> 04 – богослів'я. <i>Спеціальність:</i> 041 – богослів'я. <i>Об'єкт вивчення:</i> богослів'я та біблістика, літургіка, патрологія, церковна історія, канонічне (церковне) право,

	сакральне мистецтво, пастирська практика та ін.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підготовка фахівців у сфері богослів'я.
Особливості програми	Здобуття ступеня магістра за спеціальністю «Богослів'я» можливе за наявності в особи вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю «Богослів'я», здобутої у вищому духовному навчальному закладі (диплом державного зразка або свідоцтво про державне визнання документа про вищу духовну освіту) або вищої освіти ступеня бакалавра за іншою спеціальністю (диплом державного зразка) та вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю «Богослів'я», здобутої у вищому духовному навчальному закладі (диплом недержавного зразка).
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Праця на відповідних посадах в організаціях, установах, закладах, об'єднаннях громадян, благодійних та інших подібних організаціях незалежно від форм власності та підпорядкування, зокрема в релігійних організаціях та закладах освіти, що передбачає науково-дослідну, навчально-виховну, просвітницьку, соціально-практичну, експертно-консультативну, представницько-посередницьку та організаційно-управлінську діяльність.
Подальше навчання	Здобування вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Професійно-орієнтоване навчання з набуттям компетентностей, достатніх для розв'язування складних задач і проблем у галузі «Богослів'я» у процесі професійної діяльності та/або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог. Отримання навичок педагогічної роботи у вищих навчальних закладах.
Оцінювання	Атестація у формі кваліфікаційних заліків та екзаменів з загальної та професійної підготовки. Підготовка та захист курсових робіт. Проходження практик та захист звітів. Комплексний кваліфікаційний іспит з «Богослів'я» Захист магістерської роботи.
6. Програмі компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі «Богослів'я» у процесі професійної діяльності та/або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	1. Здатність до абстрактного й критичного мислення, аналізу та синтезу, а також бути критичним і самокритичним. 2. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями. 3. Уміння виявляти проблеми, ставити завдання та приймати обґрунтовані рішення.

	<p>4. Здатність усно й письмово презентувати результати власного наукового дослідження.</p> <p>5. Здатність брати участь в наукових дискусіях.</p> <p>6. Здатність опрацьовувати фахову літературу.</p> <p>7. Здатність управляти часом, планувати, організовувати та здійснювати власні наукові дослідження на належному рівні.</p> <p>8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищих навчальних закладах.</p> <p>9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>10. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел з використанням інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань наукової діяльності.</p> <p>11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності</p>	<p>1. Здатність здійснювати науковий аналіз текстів Священного Писання та богословської літератури із застосуванням методів богослів'я.</p> <p>2. Знання історії богословської традиції та здатність застосовувати його в процесі досліджень.</p> <p>3. Здатність вести наукові дискусії, обґрунтовувати, захищати й відстоювати погляди й позиції православного богослів'я.</p> <p>4. Здатність діяти на підставі морально-етичних міркувань.</p> <p>5. Здатність нести відповідальність за результати власних наукових досліджень.</p> <p>6. Здатність здійснювати наукове опрацювання та дослідження творів святооцівської спадщини та іншої церковної писемності.</p> <p>7. Здатність здійснювати богослужіння.</p> <p>8. Здатність здійснювати пастирську діяльність.</p> <p>9. Здатність здійснювати місіонерську діяльність.</p> <p>10. Здатність діяти на підставі морально-етичних міркувань.</p>
<p>7. Програмні результати навчання</p>	
<p>Знання</p>	<p>Магістр богослів'я має:</p> <p>1) мати спеціалізовані концептуальні знання в галузі «Богослів'я», набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;</p> <p>2) мати критичне осмислення проблем у галузі «Богослов'я» у процесі навчання та/або професійної діяльності та на межі предметних галузей;</p> <p>3) поглиблено знати історію формування та структуру канону Священного Писання;</p> <p>4) поглиблено знати засади, методи й традицію тлумачення тексту Священного Писання, а також його використання у практичній діяльності;</p> <p>5) поглиблено знати основні етапи й історію формування, базові категорії, поняття й терміни богословської науки;</p> <p>6) поглиблено знати основні джерела й напрями богословської науки та взаємозв'язок між ними;</p> <p>7) поглиблено знати основні періоди, напрями і представників церковної писемності, а також їх творчу спадщину;</p>

	<p>8) поглиблено знати основні етапи й хронологічну послідовність подій церковної історії;</p> <p>9) поглиблено знати особливості формування й формулювання віровчення в історичному контексті;</p> <p>10) поглиблено знати методологічні, концептуальні засади організації навчальних занять, діяльності викладача та діяльності студентів, теоретико-методичних аспектів організації кожної складової діяльності;</p> <p>11) поглиблено знати цілі та завдання, важливість і відповідальність пастирського служіння в умовах сучасності;</p> <p>12) поглиблено знати основні обов'язки пастиря і завдання священика як вчителя, місіонера, вихователя пастви, духовного керівника пастви і організатора парафіяльного життя;</p> <p>13) знати особливості звершення богослужінь відповідно до уставу Православної Церкви в історичній ретроспективі й сучасності.</p>
<p>Уміння</p>	<p>Магістр богослів'я має вміти:</p> <p>1) розв'язувати складні задачі й проблеми в галузі «Богослів'я», що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;</p> <p>2) провадити дослідницьку та/або інноваційну діяльність в галузі «Богослів'я»;</p> <p>3) на належному науковому рівні здійснювати богословський аналіз та інтерпретувати тексти Священного Писання з урахуванням сучасних здобутків суміжних галузей наук, і застосовувати його результати у практичній діяльності;</p> <p>4) на належному науковому рівні здійснювати характеристику джерел і здобутків богословської думки в історичному контексті та застосовувати її результати у практичній діяльності;</p> <p>5) на належному науковому рівні здійснювати систематичний аналіз творів церковної писемності, виокремлювати богословські погляди, що містяться в них, та застосовувати його результати у практичній діяльності;</p> <p>6) на належному науковому рівні здійснювати аналіз, оцінювати події та характеризувати постаті церковної історії;</p> <p>7) інтегрувати теоретичні знання у практичний досвід;</p> <p>8) реалізовувати професійні якості на практиці;</p> <p>9) самостійно планувати структуру навчальних занять;</p> <p>10) розробляти методику організації взаємодіяльності викладача й студентів;</p> <p>11) організовувати навчально-виховний процес як взаємодію викладача і студентів;</p> <p>12) оцінювати результати навчання відповідно до поставлених цілей;</p> <p>13) аналізувати проблеми, приймати рішення щодо їхнього вирішення;</p> <p>14) критично аналізувати проведені заняття за визначеними критеріями, оцінювати власні педагогічні дії й дії студентів на кожному етапі процесу відповідно до поставленої мети, здійснювати самостійні висновки й приймати рішення щодо вдосконалення кожного етапу заняття;</p> <p>15) організовувати діалогічне спілкування зі студентами, застосовувати доцільні побудови для встановлення контакту з</p>

	<p>ними, конструктивно спілкуватися з викладачами у процесі аналізу проведених навчальних занять;</p> <p>16) організовувати навчальні заняття відповідно до інноваційних підходів, здатність впроваджувати інноваційні моделі, технології в практику організації навчально-виховного процесу;</p> <p>17) аналізувати власну відповідальність за наслідки впровадження інноваційних педагогічних дій, окреслення програми власного професійного становлення та самовдосконалення на основі аналізу набутого під час практики педагогічного досвіду;</p> <p>18) стимулювати інтерес студентів до науково-дослідної роботи;</p> <p>19) на належному науковому рівні тлумачити тексти Священного Писання з урахуванням традицій Православної Церкви;</p> <p>20) на належному науковому рівні артикулювати в систематичній формі основні положення богослів'я Православної Церкви;</p> <p>21) на належному науковому рівні застосовувати патрологічні дані в історії, періодизації, датуванні, класифікації напрямків і груп церковної писемності, персоналій, їхніх життєписів, в назвах творів, їх жанрах і змісті;</p> <p>22) на належному науковому рівні користуватися основними принципами звернення до святоотцівської писемності в процесі ров'язання різних богословських питань;</p> <p>23) на належному науковому рівні визначати історичні віхи та перспективи розвитку богослів'я Православної Церкви та його роль у морально-духовному оздоровленні суспільства й особи;</p> <p>24) дотримуватися норм пастирської етики й естетики;</p> <p>25) організовувати колективну роботу та керувати людьми;</p> <p>26) здійснювати богослужіння добового, тижневого та річного кола.</p>
<p>Комунікація</p>	<p>Магістр богослів'я має:</p> <p>1) зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, у галузі «Богослів'я» до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;</p> <p>2) використовувати іноземні мови у професійній діяльності в галузі «Богослів'я»;</p> <p>3) аналізувати тексти релігійного й наукового стилю різних жанрів;</p> <p>4) оформляти тексти релігійного й наукового стилю різних жанрів відповідно до чинних вимог;</p> <p>5) трансформувати створений автором писемний текст у його усно-інформативний різновид, пристосований до сприймання в аудиторії;</p> <p>6) знайти індивідуальний стиль спілкування, застосовувати різноманітні засоби переконання, оцінити конфліктну ситуацію та обрати шляхи її подолання, організувати процес прийому й передачі інформації, установлювати комунікативні зв'язки в колективі, використовувати інформаційні ресурси комп'ютерних технологій для організації комунікативного процесу;</p>

	7) дотримуватись етичних норм у професійній діяльності.
Автономія і відповідальність	Магістр богослів'я має: 1) приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування; 2) нести відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди; 3) мати здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним; 4) інтегрувати знання, вирішувати складні завдання в умовах неповної інформації за допомогою наукових дослідницьких методів з урахуванням соціальної та етичної відповідальності за прийняті рішення.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Підготовку магістрів за спеціальністю 041 – богослів'я в галузі знань 04 – богослів'я у Київській православній богословській академії забезпечує 9 докторів наук, 21 кандидат наук.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, іншим обладнанням відповідає потребі. Наявна вся потрібна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.
Специфічні характеристики інформаційно-методичного забезпечення	Офіційний веб-сайт http://www.kpba.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Всі користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Фонд наукової бібліотеки КПБА містить понад 22 тисячі примірників навчальної, наукової та іншої літератури, 8 найменувань періодичних наукових видань. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет.
9. Основні компоненти освітньої програми	
Перелік освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових і кваліфікаційних робіт)	<i>Згідно з навчальним планом:</i> 1. Обов'язкові навчальні дисципліни 2. Дисципліни вибору навчального закладу. 3. Дисципліни вільного вибору студента. 4. Курсові роботи. 5. Практична підготовка. 6. Атестація. Всього – 120 кредитів ЄКТС
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою	Здобуття ступеня магістра за спеціальністю «Богослів'я» можливе за наявності в особи вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю «Богослів'я», здобутої у вищому духовному навчальному закладі (диплом державного зразка або свідоцтво про державне визнання документа про вищу духовну освіту) або вищої освіти ступеня бакалавра за іншою спеціальністю (диплом державного зразка) та вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю «Богослів'я», здобутої у вищому духовному навчальному закладі (диплом недержавного зразка).
10. Атестація здобувачів вищої освіти	
Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестації здобувачів ступеня магістра за спеціальністю 041 – богослів'я в Київській православній богословській академії

здійснюється у формі атестаційних екзаменів та заліків визначених навчальним планом (освітня складова програми) та комплексного кваліфікаційного іспиту й захисту магістерської роботи.

Керівник проектної групи,
гарант освітньої програми
к. н. з богосл., доц.

Ректор КПБА
д. н. з богосл. проф.

протоіерей Ярослав Романчук

митрополит Переяслав-Хмельницький
і Білоцерківський Епіфаній (Думенко С. П.)